

Op zoek naar letters
Theoretische planning van spellingcategorieën

categorie	kenmerk	planning over de leerjaren						
		2	3	4	5	6	7	8
0	klankzuivere woorden							
1	[-aaj]=aai/[ooj]=ooi/[oej]=oei							
2	[i:r]=eer/[u:r]=eur/[o:r]=oor							
3	sjwa: [ə]=e /i/ ij							
4	[-ngk]=nk (drie is teveel)							
5a	[-t]=d of t (verlengingsregel 1)							
5b	[-p]=b of p (verlengingsregel 2)							
6	[-acht]=acht							
7	Lettervrek							
8	opsluitregel							
9	[ou]=au of ou of ow of ao							
10	[-w]=uw							
11	[ei]=ei of ij							
12	[vr-]=wr of vr							
13a	[ie]=ie of i							
13b	[ie]=y of ee of ea of ey of i							
13c	[i]=y of i							
14	[-s]=-s of 's of -sch of s'							
15	klinkerbotsing =ë of -e							
16a	[k]= c of k of ck of qu /							
16b	[kw-]=qu of kw of cu							
17	[ks]= x of ks of ct							
18a	[s] = s of ss of c of t of z / [sj]= ch of sj of sh							
18b	[z]= s of z / [zj] = j of g of ch							
19	[oe] = oe of oo of ou of u(e) [joe] = u of iew of ew of eau							
20a	[oo] = oo of ow of oa Frans: au of eau of ot of o of ote							
20b	[wa]=oi / [waar] = oir / [wie] = ui(t)							
21a	[e] = ai(s) of e of è of ê of ei							
21b	[ee] = é of a							
22	[t]=th							
23a	[(a)aj]=ail(l) / [oej]=ouill							
23b	[nj] = gn							
24	hoofdletters							
25	los of aanelkaar							
26	tussen-n of niet							
27	tussen-s of niet							
28	afkortingen							
	spelling persoonsvormen							

Toelichting

Dit is een 'theoretische' ordening omdat de voorkennis van de leerlingen bepaalt wanneer ze doorkunnen naar een volgende categorie of groep categorieën.

Wel is duidelijk dat de klankzuivere woorden eerst beheerst moeten zijn voordat de inheemse nietklankzuivere woorden aan de beurt zijn.

Die inheemse woorden gaan weer vooraf aan de uitheemse categorieën, omdat daarin ook allerlei buitenlandse klank- en spellingpatronen meedoen.

De hoofdletters staan een beetje los van de rest doordat daarin geen klankletterkoppeling bepalend is voor het gebruik van hoofdletters.

De laatste vier categorieën staan ook wat los van de rest, omdat die pas zin hebben als er voldoende beheersing is van de overige categorieën én omdat daarin ook andere kennisaspecten meespelen bij de juiste keuzes.

De spelling van persoonsvormen heeft pas zin als er een basis is van inzicht in de functies van zinsdelen. Dit vraagt voldoende ervaring met het onderzoeken van mogelijkheden en variaties. Daarom begint dit pas later dan de meeste taalmethoden gewend zijn.

De leerling moet op basis hiervan de functie van het onderwerp en de persoonsvorm herkennen in een zin. De regels voor de spelling van persoonsvormen blijken dan niet zo ingewikkeld en vragen niet zo veel tijd. Wie te vroeg begint of er te veel onnodige zaken bijhaalt, zal merken dat het dan juist moeite kost.

De achterliggende didactiek en een uitgebreide toelichting op de categorieën staat beschreven in *Op zoek naar letters* (2018) (zie onder 'publicaties').